ECLI:LV:AT:2025:0416.11860002918.4.L

Lieta Nr. 11860002918, SKK-151/2025

Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2025. gada 16. aprīlī

Senāts šādā sastāvā: senatori Aivars Uminskis, Irīna Jansone, Inguna Radzeviča,

iepazinies ar apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja zvērināta advokāta Ginta Puškundža kasācijas sūdzību un kasācijas sūdzības papildinājumiem (turpmāk – kasācijas sūdzība), apsūdzētā /Persona B/ un viņa aizstāves zvērinātas advokātes Zaigas Buklovskas kasācijas sūdzībām un apsūdzētā /Persona C/ kasācijas sūdzību, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis G. Puškundzis, apsūdzētais /Persona B/ un viņa aizstāve Z. Buklovska, apsūdzētais /Persona C/ kasācijas sūdzībās norādījuši, ka apelācijas instances tiesa, atzīstot apsūdzētos /Persona A/ un /Persona B/ par vainīgiem Krimināllikuma 320. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un apsūdzēto /Persona C/ par vainīgu Krimināllikuma 323. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, pārkāpusi Krimināllikuma 1. panta pirmo daļu un Kriminālprocesa likuma 17., 123. pantu, 124. panta ceturto un piekto daļu, 127. panta pirmo un otro daļu, 128. pantu, 130. panta pirmo daļu, 511. panta otro daļu, 512. panta pirmo daļu, 519. pantu, 527. panta otrās daļas 2. punktu, 564. pantu un 570. panta pirmo daļu, līdz ar to apelācijas instances tiesas spriedums ir atceļams un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja, apsūdzētā /Persona B/ un viņa aizstāves kasācijas sūdzībās norādīts, ka apelācijas instances tiesa: 1) nepamatoti atzinusi, ka lēmumi par apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ saukšanu pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 320. panta trešās daļas atbilst Kriminālprocesa likuma 405. panta pirmās daļas 2. punktam, jo apsūdzībā norādītie inkriminētā noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi ir pieņēmumi, kas nav pamatoti ar pierādījumiem; 2) nepamatoti apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ darbībās konstatējusi apsūdzētajiem inkriminētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu – noziedzīgā nodarījuma subjektīvo un objektīvo pusi, jo lietas faktiskie apstākļi norāda uz Krimināllikuma 318. panta otrajā daļā vai 326. pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāva pazīmju esamību; 3) nepamatoti augstāku ticamības pakāpi noteikusi apsūdzētā /Persona B/ pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām, un nav izvērtējusi to pieļaujamību; 4) nosakot sodu, nepamatoti nav piemērojusi Krimināllikuma 55. pantu, jo apsūdzētais /Persona A/ nevar izdarīt jaunus likumpārkāpumus valsts institūciju dienestā, ja ir atņemtas tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatu, savukārt apsūdzētais /Persona B/ nevar izdarīt jaunus likumpārkāpumus, jo darba pienākumus dienestā vairs nepilda.

Apsūdzētā /Persona C/ kasācijas sūdzībā norādīts, ka, atstājot negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu par apsūdzētā atzīšanu par vainīgu Krimināllikuma 323. panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, apelācijas instances tiesa: 1) nepamatoti nav konstatējusi, ka lēmumā par apsūdzētā saukšanu pie kriminālatbildības nav norādīta inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas vieta un laiks; 2) bez ievērības atstājusi to, ka apsūdzētā nopratināšanā tika pieļauts Kriminālprocesa likumā noteiktā pamatprincipa – spīdzināšanas un pazemošanas aizliegums – pārkāpums, turklāt apsūdzētais tika pratināts atradoties psihotropo vielu ietekmē, līdz ar

to iegūtas ziņas par faktiem nav izmantojamas pierādīšanā; 3) nav ņēmusi vērā, ka Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam netika nodarīts kaitējums.

Krimināprocesa likuma 573.[1] panta pirmā daļa noteic, ka tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. pantā un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Krimināprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Minētā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Senāts konstatē, ka apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja, apsūdzētā /Persona B/ un viņa aizstāves, apsūdzētā /Persona C/ kasācijas sūdzību arguments par apsūdzību satura neatbilstību Krimināprocesa likuma 405. panta pirmās daļas prasībām faktiski ir pamatots ar kasācijas sūdzību iesniedzēju viedokli, ka pret apsūdzētajiem celtās apsūdzības nav guvušas apstiprinājumu. Šāds arguments nav attiecināms uz celtās apsūdzības satura atbilstību vai neatbilstību Krimināprocesa likuma 405. pantā noteiktajām apsūdzības prasībām, bet saistīts ar kasācijas sūdzību iesniedzēju nepiekrišanu tiesas sniegtajam pierādījumu izvērtējumam.

Apelācijas instances tiesa izvērtējusi pret /Persona A/, /Persona B/ un /Persona C/ celtās apsūdzības un konstatējusi, ka tajās ir norādīti apsūdzētajiem inkriminētā noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, ciktāl tos ir bijis iespējams noskaidrot, tai skaitā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiks un vieta, un tie pietiekami uzskatāmi un nepārprotami raksturo apsūdzētajiem inkriminētos noziedzīgos nodarījumus. Turklāt pretēji kasācijas sūdzībās norādītajam apsūdzībā nav jāuzskaita pierādījumi, kas apstiprina apsūdzētā vainīgumu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā.

Atstājot negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa ārpus saprātīgām šaubām apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ darbībās konstatējusi visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 320. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes – amatpersonas pieņēma kukuli par jau izdarītu darbību – tāda ziņojuma sagatavošanu, kurā tika atspoguļotas nepatiesas ziņas par veikto tirgus izpēti par iespējām iegādāties ugunsdzēsības cirvjus ar maksti.

Tiesa norādījusi, ka apsūdzētie /Persona A/ un /Persona B/ bija vienojušies, ka piedāvās apsūdzētajam /Persona C/ piegādāt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam 250 cirvjus ar maksti par visaugstāko cenu, par kādu bija lēmusi Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta komisija, nolūkā par to saņemt kukuli 600 *euro*.

Pretēji kasācijas sūdzībās norādītajam apelācijas instances tiesa apsūdzētā /Persona B/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības ir izvērtējusi kopumā un savstarpējā sakarībā ar citiem pierādījumiem, tai skaitā ar: 1) ziņām par faktiem, kas izriet no 2018. gada 5. jūnija liecinieka /Persona D/ un 2019. gada 18. februāra apsūdzētā /Persona A/ mobilo tālruņu apskates protokoliem, par to, ka /Persona D/ ir piedāvājis cenu 25 *euro* (ar PVN) par cirvi ar maksti 2) liecinieka /Persona E/ liecībām par to, ka viņš pēc apsūdzētā /Persona C/ norādījuma ir sazinājies ar cirvju ražotāju „/Nosaukums/”, noskaidrojis, ka ražotājam ir pieejami cirvji ar maksti 15 *euro* gabalā, un ar uzņēmuma SIA „/Nosaukums A/” starpniecību pasūtījis tos, apsūdzētais /Persona C/ licis ierakstīt SIA „/Nosaukums A/” cenu piedāvājumā cirvjus ar maksti par visaugstāko cenu, bet vēlāk devis norādījumu sagatavot no SIA „/Nosaukums B/” puses pavadzīmi par preču nodošanu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam; 3) ziņām par faktiem, kas izriet no 2019. gada 9. maija apsūdzētā /Persona C/ mobilā tālruņa apskates protokola, par to, ka telefonsarakstes laikā /Persona A/ piedāvājis /Persona C/ pārdot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam cirvjus ar maksti 35 *euro* (ar PVN) gabalā; 4) ziņām par faktiem, kas izriet no apsūdzētā /Persona A/ ziņojuma, kurā apsūdzētais norādījis, ka SIA „/Nosaukums C/”, SIA „/Nosaukums A/”, SIA „/Nosaukums D/” piedāvājumā šobrīd nav cirvju ar maksti, bet SIA „/Nosaukums B/” piedāvā cirvjus ar maksti 5 *euro* (ar PVN) gabalā; 5) ziņām par faktiem, kas izriet no SIA „/Nosaukums A/” konta pārskata izdrukas par to, ka 2018. gada 24. martā no konta ir izņemta skaidra nauda 600 *euro*.

Apelācijas instances tiesa norādījusi, ka pats par sevi apstāklis, ka Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests ir norādījis, ka tam nav radīts kaitējums, jo cirvju iepirkums ir bijis atbilstošs summai, par kuru lēma komisija, neietekmē apsūdzētajiem inkriminēto noziedzīgo nodarījumu sastāva esamības vai neesamības noskaidrošanu, jo apsūdzības pēc Kriminālprocesa likuma 320. panta trešās daļas objektīvo pusi raksturo kukuļa pieņemšana par jau izdarītu likumīgu darbību, savukārt apsūdzības pēc Krimināllikuma 323. panta pirmās daļas objektīvo pusi raksturo kukuļa kā pateicības nodošana par jau izdarītu likumīgu darbību.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka atbilstoši ziņām, kas izriet no medicīniskā pārbaudes protokola Nr. 2721 par narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes (iespaida) noteikšanu pārbaudes brīdī apsūdzētā /Persona C/ apziņa ir bijusi skaidra un orientēta, domāšana – neizmainīta, uztvere – netraucēta, un psihotiskie traucējumi nav konstatēti, un secinājusi, ka apsūdzētais spēj izprast lietai nozīmīgus apstākļus un skaidri par tiem liecināt.

Izvērtējusi /Persona B/ aizturēšanas protokolu, nopratināšanas protokolus un liecinieces – procesa virzītājas – /Persona F/ liecības, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /Persona B/ nopratināšanā pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības ir pieļaujamas un pierādīšanā izmantojamas, jo apsūdzētā apgalvojums, ka viņam tika piedraudēts ar apcietinājumu, nav guvis apstiprinājumu. Tiesa norādījusi, ka apsūdzētais liecības ir sniedzis labprātīgi, savukārt apsūdzētā turpmākā rīcība – pirmstiesas procesā sniegto liecību noliegšana – ir saistīta ar apsūdzētā vēlmi izvairīties no krimināltatbildības.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa, nosakot apsūdzētajiem /Persona B/ un /Persona A/ sodu, ir ņēmusi vērā Krimināllikuma 35. pantā definēto soda mērķi un Krimināllikuma 46. pantā norādītos soda noteikšanas vispārīgos principus.

Apelācijas instances tiesa pievienojusies pirmās instances tiesas secinājumam, ka apsūdzētajiem /Persona B/ un /Persona A/ noteiktais sods – brīvības atņemšana – sasniegs Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā definēto soda mērķi.

Apelācijas instances tiesa izvērtējusi apsūdzēto /Persona B/ un /Persona A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, personību raksturojošās ziņas un citus apstākļus, atzinusi, ka nav guvusi pārliecību, ka apsūdzētie /Persona B/ un /Persona A/ turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, līdz ar to šajā gadījumā nav iespējams apsūdzētos notiesāt nosacīti.

Senāts atzīst, ka apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja G. Puškundža, apsūdzētā /Persona B/ un viņa aizstāves Z. Buklovskas, apsūdzētā /Persona C/ kasācijas sūdzību argumenti šajā daļā pamatoti ar kasācijas sūdzību iesniedzēju atšķirīgo viedokli par pierādījumu un faktisko apstākļu novērtējumu un pēc būtības vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 573. panta pirmajai daļai nolēmumu tiesiskumu kasācijas kārtībā pārbauda tikai tādā gadījumā, ja kasācijas sūdzībā vai protestā izteiktā prasība pamatota ar Krimināllikuma pārkāpumu vai šā likuma būtisku pārkāpumu.

Apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis, apsūdzētais /Persona B/ un viņa aizstāve kasācijas sūdzībās norādījuši, ka apelācijas instances tiesa selektīvi izvērtējusi apsūdzēto /Persona A/, /Persona B/ un liecinieka /Persona D/ liecības.

Senāts konstatē, ka kasācijas sūdzību iesniedzēji nav pamatojuši, kādas būtiskas šo personu liecībās ietvertās ziņas, kurām ir nozīme lietas taisnīgā izspriešanā, apelācijas instances tiesa ir atstājusi bez ievērības, aprobežojoties šajā daļā vienīgi ar vispārīgu apgalvojumu.

Apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis un apsūdzētais /Persona B/ kasācijas sūdzībās norādījuši, ka apelācijas instances tiesa: 1) nav izklāstījusi liecinieku /Persona G/, /Persona H/, /Persona I/, /Persona J/, /Persona K/, /Persona L/ liecības; 2) norādījusi nepareizu nolēmuma pārsūdzības termiņu.

Senāts konstatē, ka tiesa nolēmuma motīvu daļā nav izklāstījusi pierādījumu – liecinieku /Persona G/, /Persona H/, /Persona I/, /Persona J/, /Persona K/, /Persona L/ liecību – saturu.

Vienlaikus kasācijas sūdzībās nav apšaubīta šo pierādījumu esība un to saturs, kuru apelācijas instances tiesa ir pārbaudījusi tiesas sēdē un izmantojusi pierādījumu vērtējumā.

Krimināprocesa likuma 570. panta pirmā daļa (likuma redakcijā līdz 2024. gada 31. decembrim) noteica, ka kasācijas sūdzību vai protestu iesniedz ne vēlāk kā 10 darbdienu laikā vai, ja tiesa pagarinājusi pārsūdzības termiņu, ne vēlāk kā 20 darbdienu laikā pēc dienas, kad kļuvis pieejams pilns tiesas nolēmums.

No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis G. Puškundzis kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2024. gada 19. septembra lēmumu (pilna nolēmuma pieejamības diena – 2024. gada 22. novembris) iesniedzis 2024. gada 2. decembrī (*lietas 8. sējuma 11. lapa*), bet apsūdzētais /Persona B/ kasācijas sūdzību iesniedzis 2024. gada 3. decembrī (*lietas 8. sējuma 17. lapa*).

Ar Rīgas apgabaltiesas tiesneša 2024. gada 4. decembra lēmumiem rezolūcijas veidā minētās kasācijas sūdzības pieņemtas (*lietas 8. sējuma 12., 18. lapa*).

Apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis un apsūdzētais /Persona B/ kasācijas sūdzībās nav pamatojuši, kā izskatāmajā gadījumā ir izpaudušies apsūdzēto tiesību uz taisnīgu tiesu un aizstāvību pārkāpumi, ievērojot to, ka pierādījumu vērtējumā ir norādītas konkrētas lietas materiālos esošas ziņas par faktiem, kas tika izmantotas apsūdzēto vainīguma pamatošanā, savukārt minētās kasācijas sūdzības tika iesniegtas likumā noteiktajā termiņā un pieņemtas.

Senāts atzīst, ka apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja, apsūdzētā /Persona B/ un viņa aizstāves kasācijas sūdzības šajā daļā neatbilst Krimināprocesa likuma 573. panta pirmās daļas prasībām.

Tādējādi konstatējams Krimināprocesa likuma 573.[1] panta pirmajā daļā paredzētais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Ievērojot minēto, pamatojoties uz Krimināprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.[1] panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Uminskis I. Jansone I. Radzeviča